

Κοινή Επιστολή Οργανώσεων της Κοινωνίας των Πολιτών

Τρίτη 15 Σεπτεμβρίου 2026

Προς Πρόεδρο της Βουλής των Αντιπροσώπων,
Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος
και μέλη της Βουλής των Αντιπροσώπων

Θέμα: Η κοινωνία των πολιτών δεν είναι «φαινόμενο προς αντιμετώπιση» αλλά θεμέλιο του δημοκρατικού πολιτεύματος.

Με αφορμή την εγγραφή του θέματος προς συζήτηση στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος με τίτλο: «Οι επιπτώσεις της δράσης συγκεκριμένων ακτιβιστικών οργανώσεων και ακτιβιστών που δραστηριοποιούνται στον τομέα του περιβάλλοντος και η αξιολόγηση της ανάγκης λήψης μέτρων για την αντιμετώπιση του φαινομένου», οι συνυπογράφουσες οργανώσεις δηλώνουν τα εξής:

Οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών έχουν άμεσο, πραγματικό και ενεστώς έννομο συμφέρον να προστατεύουν το περιβάλλον, να υπερασπίζονται ανθρώπινα δικαιώματα και θεμελιώδεις ελευθερίες, να παρακολουθούν την εφαρμογή της νομοθεσίας και να καταγράφουν παραβιάσεις, να συμμετέχουν στις δημοκρατικές διαδικασίες και να απαιτούν από το κράτος να εφαρμόζει τους ίδιους τους νόμους που έχει θεσπίσει. Πολλά από τα σοβαρότερα ζητήματα στην Κύπρο έχουν αναδειχθεί μέσα από τη δράση οργανώσεων και ενεργών πολιτών που επέλεξαν να ερευνήσουν, να τεκμηριώσουν, να καταγγείλουν, να συμμετάσχουν στον δημόσιο διάλογο και να κινητοποιηθούν.

Ως οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών καλούμε τη Βουλή των Αντιπροσώπων και το σύνολο των κοινοβουλευτικών κομμάτων να διασφαλίσουν έμπρακτα τον θεσμικό και δημοκρατικό χώρο μέσα στον οποίο η κοινωνία των πολιτών μπορεί να δρα ελεύθερα και νόμιμα.

Στο πλαίσιο αυτό, θέτουμε τρία συγκεκριμένα αιτήματα:

1. Καμία θεσμική στοχοποίηση και ποινικοποίηση της δράσης της κοινωνίας των πολιτών

Εκφράζουμε σοβαρές επιφυλάξεις ως προς το γεγονός ότι η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος καλείται να εξετάσει ένα θέμα το οποίο, με τον τρόπο που έχει διατυπωθεί, ενδέχεται να συμβάλει στη δημιουργία ενός πλαισίου γενικευμένης αμφισβήτησης ή θεσμικής στοχοποίησης οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και ακτιβιστών.

Ιδιαίτερο προβληματισμό προκαλεί η χρήση των όρων «φαινόμενο» και «αντιμετώπιση» για τη δράση οργανώσεων και ακτιβιστών. Η διατύπωση αυτή ενδέχεται να δημιουργήσει ένα αρνητικό θεσμικό προηγούμενο και να καλλιεργήσει την αντίληψη ότι η νόμιμη δράση, η δημόσια κριτική,

η καταγγελία παραβάσεων ή η διεκδίκηση εφαρμογής της νομοθεσίας αποτελούν δραστηριότητες που πρέπει να περιοριστούν ή να αντιμετωπιστούν. Η Βουλή των Αντιπροσώπων, ως θεμελιώδης δημοκρατικός θεσμός, οφείλει να διασφαλίζει ότι ο κοινοβουλευτικός διάλογος δεν οδηγεί στη συλλογική απαξίωση ή στοχοποίηση οργανώσεων και ενεργών πολιτών λόγω της νόμιμης δράσης τους.

Ζητούμε να διασφαλιστεί ότι καμία κοινοβουλευτική διαδικασία δεν θα χρησιμοποιείται για τη γενικευμένη στοχοποίηση, ποινικοποίηση ή απαξίωση της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών.

2. Προστασία του δικαιώματος στον περιβαλλοντικό και κοινωνικό ακτιβισμό και στη δημόσια δημοκρατική συμμετοχή

Η θεσμική λειτουργία της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος αφορά την προστασία του περιβάλλοντος, την άσκηση κοινοβουλευτικού ελέγχου, την παρακολούθηση της εφαρμογής της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και τη λογοδοσία των αρμόδιων αρχών. Στο πλαίσιο αυτό, η δράση πολιτών και οργανώσεων που συμβάλλουν στην ανάδειξη περιβαλλοντικών προβλημάτων, στην καταγραφή ενδεχόμενων παραβάσεων και στην απαίτηση εφαρμογής της νομοθεσίας πρέπει να αναγνωρίζεται ως σημαντική συνεισφορά στην προστασία του δημόσιου συμφέροντος και στην υπεράσπιση βασικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ελευθεριών.

Το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας, η εθνική νομοθεσία, το κοινοτικό κεκτημένο και οι διεθνείς συμβάσεις που έχει υπογράψει και έχει κυρώσει η Κυπριακή Δημοκρατία κατοχυρώνουν θεμελιώδη δικαιώματα και ελευθερίες που συνδέονται άμεσα με τη δράση της κοινωνίας των πολιτών. Με βάση το άρθρο 3 παράγραφος 8 του περί της Σύμβασης του Aarhus αναφορικά με την Πρόσβαση στην Πληροφόρηση, τη Δημόσια Συμμετοχή στη Λήψη Αποφάσεων και την Πρόσβαση στη Δικαιοσύνη σε Περιβαλλοντικά Θέματα, κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει ότι τα άτομα που ασκούν τα δικαιώματα τους σύμφωνα με τις διατάξεις της σύμβασης αυτής δεν στοχοποιούνται και δεν διώκονται ποινικά, ούτε παρενοχλούνται με οποιοδήποτε τρόπο για την δράση και συμμετοχή τους σε περιβαλλοντικές οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών. Αντίστοιχα, τα πρόσωπα που καταγγέλουν παραβάσεις του ενωσιακού και εθνικού δικαίου προστατεύονται από τον περί Προστασίας Προσώπων που Αναφέρουν ή Δημοσιοποιούν Πληροφορίες για Παραβάσεις Νόμο του 2022 [Ν. 6(Ι)/2022]. Η δυνατότητα αναφοράς παραβάσεων χωρίς φόβο αντιποίνων αποτελεί ουσιώδες στοιχείο του κράτους δικαίου. Η Βουλή των Αντιπροσώπων οφείλει να επικεντρώνεται στην βελτίωση και ενδυνάμωση της εφαρμογής της ισχύουσας νομοθεσίας και στην αντιμετώπιση παράνομων πράξεων που προκαλούν περιβαλλοντική υποβάθμιση, όχι στον περιορισμό, τη στοχοποίηση ή τη φίμωση της νόμιμης ακτιβιστικής δράσης, που συμβάλλει στην ανάδειξη τέτοιων ζητημάτων.

Ζητούμε, συνεπώς, την πλήρη προστασία του δικαιώματος των πολιτών και των οργανώσεων να ερευνούν, να τεκμηριώνουν, να καταγγέλλουν, να συμμετέχουν και να προσφεύγουν θεσμικά όπου έχουν έννομο συμφέρον.

3. Θεσμική και έμπρακτη στήριξη της κοινωνίας των πολιτών

Το συγκεκριμένο ζήτημα δεν αφορά αποκλειστικά τις περιβαλλοντικές οργανώσεις, αλλά το σύνολο της κοινωνίας των πολιτών και όλων όσων δραστηριοποιούνται νόμιμα για την προστασία του περιβάλλοντος, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της ισότητας, της κοινωνικής δικαιοσύνης, της διαφάνειας και της δημοκρατικής λογοδοσίας. Η διατήρηση ενός ασφαλούς και ελεύθερου χώρου δράσης για την κοινωνία των πολιτών αποτελεί προϋπόθεση για ένα δημοκρατικό πολίτευμα. Οι θεσμοί έχουν ευθύνη όχι μόνο να απέχουν από πρακτικές γενικευμένης στοχοποίησης, αλλά και να διασφαλίζουν ότι οι οργανώσεις και οι ενεργοί πολίτες μπορούν να συμμετέχουν στον δημόσιο διάλογο, να ασκούν κριτική, να αναφέρουν παραβάσεις και να διεκδικούν δικαιώματα χωρίς φόβο εκφοβισμού ή αντιποίνων.

Ζητούμε από την Πρόεδρο της Βουλής και το σύνολο των κοινοβουλευτικών κομμάτων να προστατεύσουν έμπρακτα το χώρο δράσης της κοινωνίας των πολιτών, ειδικά **στα ζητήματα που άπτονται των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών.**

Με εκτίμηση,

Οι συνυπογράφουσες οργανώσεις



ACCEPT LGBTI CYPRUS



AKTH Κέντρο Μελετών και Έρευνας



BirdLife Cyprus



CARDET



Ίδρυμα Λαόνα - Laona Foundation



Κέντρο Στήριξης ΜΚΟ |
NGO Support Center



Κυπριακός Σύνδεσμος
Οικογενειακού
Προγραμματισμού
(ΚΣΟΠ)



Μεσογειακό Ινστιτούτο
Μελετών Κοινωνικού
Φύλου



Οικολογική Κίνηση
Κύπρου



Οικολογική Παρέμβαση
Φίλοι του Ακάμα



Ομάδα Πρωτοβουλίας
ΜΚΟ



Ομοσπονδία
Περιβαλλοντικών
Οργανώσεων Κύπρου
(ΟΠΟΚ)



Περιβαλλοντική Κίνηση
Κύπρου



Πρωτοβουλία για τη
Διάσωση των Φυσικών
Ακτών



Save Akamas



Terra Cypria, το Κυπριακό
Ίδρυμα Προστασίας του
Περιβάλλοντος



Φίλοι της Γης Κύπρου